

Korte mededelingen

Brede wolfsmelk (*Euphorbia platyphyllos* L.) in het stroomgebied van de Linge

Ton Denters (Waterpoortweg 401-b, 1051 PX Amsterdam;
e-mail: tondenters@hetnet.nl)

Kort verslag van een bezoek aan enkele groeiplaatsen van Brede wolfsmelk bij Huissen en omstreken op 16 augustus 2006

Op 16 augustus 2006 doorzocht ik de omgeving van Huissen op Brede wolfsmelk (*Euphorbia platyphyllos*), waarbij ik de informatie van Van den Berg & Te Linde gebruikte.^{1 2} Brede wolfsmelk werd hier door Van de Berg & Te Linde in het stroomgebied van de Linge herontdekt. De soort was destijds al twintig jaar

niet meer in Nederland waargenomen en werd als uitgestorven beschouwd.

Tijdens mijn zoektocht rondom Huissen vond ik Brede wolfsmelk op vijf locaties (Tabel 1), waaronder vier nieuwe, niet door Van den Berg & Te Linde in Gorteria genoemde groeiplaatsen.^{1 3} Eén van de nieuwe groeiplaatsen herbergde een opvallend groot aantal planten (circa 100–150 planten).⁴ Daarnaast ontdekte ik een plant in de Roswaard bij Doornenburg.

Anders dan Van den Berg & Te Linde, die Brede wolfsmelk vooral in gesloten vegetaties vonden, trof ik de soort voornamelijk aan in akkerranden. Ik noteerde op drie van de vijf groeiplaatsen de meest opvallende begeleidende soorten (Tabel 2). Daaruit blijkt dat, in overeenstemming met '*Plantengemeenschappen in Nederland*', Brede wolfsmelk zich 'keurig' manifesteert in het *Caucalidion/Kickxietum spuriae*.⁵

Fig. 1. Brede wolfsmelk (*Euphorbia platyphyllos* L.) aan een akkerrand in de zomer van 2006, Kamerveert bij Huissen. Foto: Ton Denters.

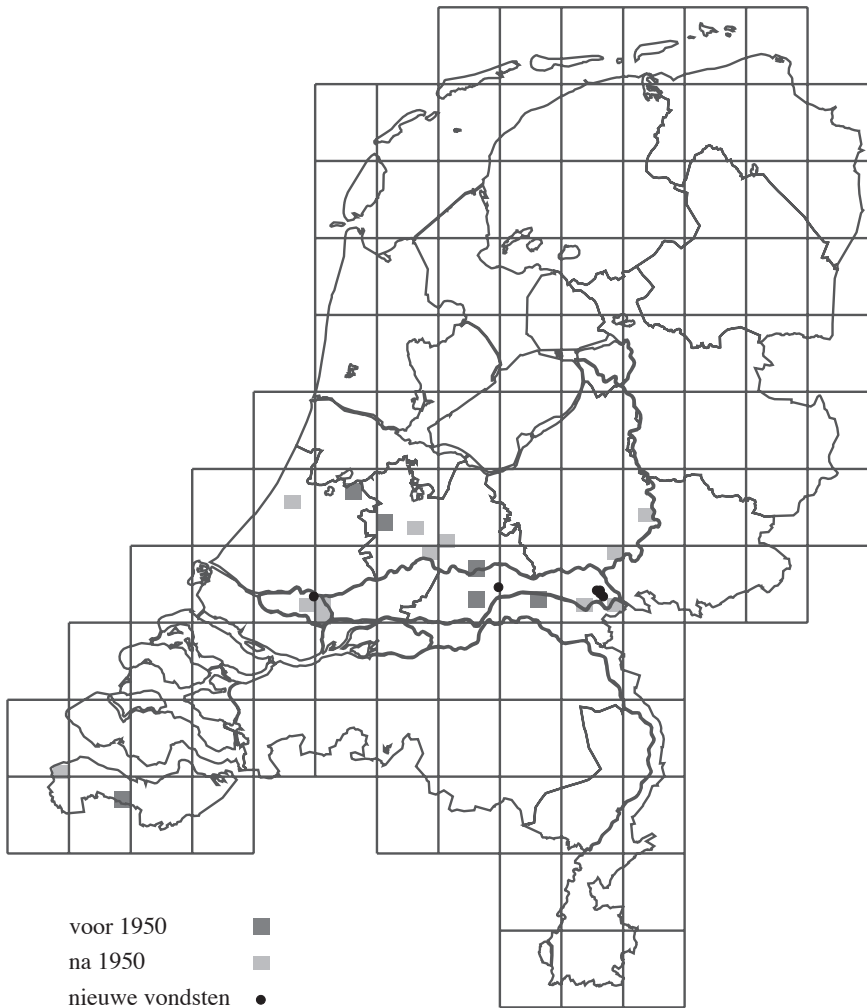

Fig. 1. Historische en recente verspreiding van Brede wolfsmelk (*Euphorbia platyphyllos* L.). De met een stip gemarkeerde nieuwe vondsten zijn vanaf 2000.

In de ‘*Vegetatie van Nederland*’ is Brede wolfsmelk helaas niet meer opgenomen.⁶

Met de nieuwe vondsten is het aantal uurhokken waarin Brede wolfsmelk recent is opgespoord op zes gekomen (Fig. 1).⁷ Hoewel het aantal planten groter is dan eerder waargenomen werd, zijn de populaties echter erg kwetsbaar en is de soort onverminderd bedreigd.

Tabel 1. Overzicht van de gevonden groeiplaatsen van Brede wolfsmelk (*Euphorbia platyphyllos* L.) in de omgeving van Huissen op 16 augustus 2006.

1. Huissen, Kamervoort (192,1-435,1). Ongeveer 100–150 planten in rand van graanakker en in open wegberm en op rand van recent gegraven bermsloot.
2. Huissen, Kamervoort (192,4-435,15). 20-tal planten in rand van maisakker.
3. Huissen, Kamervoort (192,8-434,8). 50-tal planten in rand van bietenakker en droge greppel.
4. Huissen, Het Meer (193,7-435,2). Eén plant bij entree van graanakker.
5. Doornenburg, Roswaard (197,8-434,7). Eén plant in rand van graanakker.

Tabel 2. Vegetatieopnamen met Brede wolfsmelk (*Euphorbia platyphyllos* L.) in Huissen en omstreken meest opvallende begeleidende soorten op 16 augustus 2006. De locatienummers corresponderen met de nummers en locaties van Tabel 1.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	locatienummer				
		1	2	3	4	5
<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Brede wolfsmelk	2b	2a	r	r	r
<i>Euphorbia helioscopia</i>	Kroontjeskruid	2a				+
<i>Euphorbia exigua</i>	Kleine wolfsmelk	+				
<i>Anagallis arvensis</i>	Rood guichelheil	+	+	+	+	+
<i>Kickxia spuria</i>	Eironde leeuwenbek	+	+			+
<i>Kickxia elatine</i>	Spiesleeuwenbek	r	r			
<i>Chaenorhinum minus</i>	Kleine leeuwenbek	+	+			
<i>Veronica polita</i>	Gladde ereprijs	+				
<i>Veronica persica</i>	Grote ereprijs	+	+			+
<i>Aethusa cynapium</i>	Hondspeterselie	+				
<i>Mercurialis annua</i>	Tuinbingelkruid					+
<i>Coronopus squamatus</i>	Grove varkenskers	+				
<i>Convolvulus arvensis</i>	Akkerwinde	+	+			+
<i>Cirsium arvense</i>	Akkerdistel	2m				
<i>Stachys palustris</i>	Moerasandoorn	2m				

- 1 L.J. van den Berg & B.H. te Linde. 2001. Brede wolfsmelk (*Euphorbia platyphyllos* L.) weer gevonden in het oostelijk rivierengebied. *Gorteria* 27: 1–4).
- 2 L.J. van den Berg & B.H. te Linde. 2003. Atlas van de Flora van Oost-Gelderland.
- 3 Slechts op een van de bekende locaties (192-434) werden nog planten gezien, op de overige plaatsen leken deze, mogelijk door verdichting van de begroeiing te zijn verdwenen.
- 4 B.H. te Linde schat het totaal exemplaren in 1999 op hooguit enkele tientallen planten (schriftelijke mededeling).
- 5 V. Westhoff & A.J. Den Held. 1969. Plantengemeenschappen in Nederland. Zutphen.
- 6 J.H.J. Schaminee, E.J. Weeda & V. Westhoff. 1998 De vegetatie van Nederland. 4. Uppsala / Leiden.
- 7 In 2003 werd de soort bij Tiel eveneens in het stroomgebied van de Linge gevonden; hier werden circa dertig planten waargenomen in een graanakker samen met onder meer *Euphorbia exigua* en *Kickxia spuria*.

Gevraagd: rijpe vruchten van *Senecio viscosus* L. (Kleverig kruiskruid)

De Brit Mike Wilcox wil graag in contact komen met mensen die rijpe vruchten van Kleverig kruiskruid voor hem willen verzamelen. Zijn ten dele nog op te zetten onderzoek strekt zich – blijkens zijn brief – uit over een veel groter areaal, maar met het plaatsen van deze oproep wil de redactie in ieder geval proberen hem vanuit ons land de helpende hand te bieden. Mocht u in de onmiddellijke nabijheid van uw woon- of inventarisatiegebied vindplaatsen van deze soort weten, wees dan zo goed zijn onderzoek met materiaal te ondersteunen.

Hij zou ze graag ontvangen in een zelf gevouwen envelopje (kwart A4-tje) waarop genoteerd: locatie (zo nauwkeurig mogelijk, dus liefst met coördinaten), standplaats, datum en uiteraard vinder. Van elke populatie wil hij graag 1–5 aparte monsters hebben, waarbij van elke plant telkens minimaal 2 of 3 hoofdjes moeten worden verzameld. Het is zeer wel mogelijk dat het door u verzamelde materiaal in een later stadium ook gebruikt gaat worden bij een meer diepgaande studie aan de St. Andrews Universiteit. Hij is graag bereid nadere informatie te verschaffen en indien nodig bij te dragen in de portokosten. Zijn e-mailadres luidt: Michaelpw22@hotmail.com; zijn postadres is:

Michael Wilcox
32 Shawbridge St
Clitheroe
Lancashire
BB7 1LZ
Engeland
Verenigd Koninkrijk

DE REDACTIE